

Rapport

COVID-19 Impact Monitor Gemeente Hoorn

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2020/156

Datum

september 2020

Opdrachtgever

Gemeente Hoorn

Auteurs

Melle Conradie
Marianne Streunding

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Managementsamenvatting	4
1.1	Economie	4
1.2	Arbeidsmarkt	5
1.3	Inkomen	5
1.4	Onderwijs	6
2	Inleiding	7
2.1	Aanleiding	7
2.2	Methode	7
2.3	Rapportopbouw	7
3	Economie	8
3.1	Situatieschets Hoornse economie	8
3.2	Actuele ontwikkelingen Hoornse economie	9
4	Arbeidsmarkt	13
4.1	Werkzoekenden	13
4.2	Vacaturemarkt	15
4.3	Bijstandsuitkeringen	18
5	Inkomen	19
5.1	Schuldhelpverlening	19
5.2	Voedselbank	20
5.3	Bijzondere bijstand, inkomensondersteuning	21
5.4	Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	22
6	Onderwijs	23
6.1	Schooluitval	23

1 Managementsamenvatting

Het doel van deze monitor is om de gemeente Hoorn een actueel en compleet beeld te geven en de gevolgen van corona in kaart te brengen. I&O Research heeft hiervoor data van verschillende bronnen verzameld, naast elkaar gezet en geanalyseerd. Naast het in kaart brengen van de gevolgen van corona, is ook een korte situatieschets van de Hoornse economie gemaakt om het vertrekpunt van voor de crisis in beeld te brengen. Hieronder staan kort de belangrijkste uitkomsten per indicator per thema.

1.1 Economie

Zorg en handel vertegenwoordigen elk een vijfde van Hoornse werkgelegenheid

Er zijn in 2019 (meest recente peiljaar) 33.243 banen bij 6.133 bedrijfsvestigingen in Hoorn. Een vijfde van de werkgelegenheid zit in handel (21 procent) en daarnaast is de zorg verantwoordelijk voor een vijfde (20 procent) van de banen in Hoorn.

Nog geen gevolgen corona zichtbaar in bedrijvendynamiek

In 2020 zijn er tot nu toe meer bedrijfsvestigingen ontstaan dan verdwenen. Bij elkaar leverde dit een toename van 130 bedrijven en 40 banen op. Dat er per saldo meer vestigingen dan banen bijkwamen betekent dat de bedrijven gemiddeld kleiner worden. Belangrijke kanttekening bij de bedrijvendynamiekcijfers is dat werkgelegenheidsontwikkelingen binnen bedrijven buiten beeld blijven.

Vier faillissementen in Hoorn in tussen januari en juli 2020

De coronacrisis vertaalt zich nog niet duidelijk in een toename van faillissementen. Tussen januari en juli 2020 waren er vier faillissementen in Hoorn. Waarschijnlijk komt dit deels door de door de overheid ingestelde steunpakketten. Daarnaast laten veel bedrijven het niet tot een faillissement komen, maar stoppen door een reguliere bedrijfsbeëindiging. Ook in 2019 waren er maar drie faillissementen in Hoorn.

Economische verwachtingen ondernemers in tweede kwartaal gekelderd

In het tweede kwartaal zijn de economische verwachtingen sterk verslechterd. Het verschil tussen het aandeel ondernemers met positieve verwachtingen en met negatieve verwachtingen is 60,2 procentpunt in de Kop van Noord-Holland. Dit geeft een score van -60,2. In het eerste kwartaal was deze score -1,8. De score voor winstgevendheid over de afgelopen drie maanden nam af van +3,6 naar -20,3.

1.2 Arbeidsmarkt

Bijna 5.000 werkzoekenden in de gemeente Hoorn

In maart waren er in Hoorn 4.851 bij het UWV geregistreerde werkzoekenden. In januari waren dit er nog 4.937. In maart – de maand waarin de coronacrisis begon – steeg het aantal werkzoekenden met 6 procent. De verwachting is dat dit percentage de maanden erna verder is toegenomen.

Sterke instroom WW in april

Voor de WW zijn recentere cijfers beschikbaar en daar is een sterke instroom in april – vlak na het begin van de coronacrisis – zichtbaar (351 aanvragers). Vanaf december is het aantal WW-uitkeringen in de gemeente toegenomen van 964 naar 1.341 in mei. Daarna is het aantal WW-uitkeringen in Hoorn redelijk stabiel. In juni ontvingen 1.317 inwoners WW.

Sterke daling vacatures in eerste kwartaal 2020

Sinds het eerste kwartaal van 2019 waren er in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord steeds meer dan 7.000 vacatures. In het eerste kwartaal van dit jaar nam het aantal vacatures af tot 6.100. Van de sectoren met een groot aantal vacatures is alleen in de sector transport en logistiek sprake van een onverminderde vraag.

Ook het aantal online vacatures is sinds de coronacrisis gedaald. In maart waren er ruim 300 nieuwe online vacatures. In de maand juli waren dit er 151.

Spanning op arbeidsmarkt ICT, techniek, logistiek en zorg

In de ICT, techniek en zorg is ondanks de afname van vacatures sprake van een krappe arbeidsmarkt. Dit betekent dat er veel vacatures zijn ten opzichte van het aantal kortdurend werklozen. Ook de logistieksector – waar het aantal vacatures in 2020 niet afnam – kent krapte. De meest recente cijfers zijn van het eerste kwartaal. Alles wijst erop dat de arbeidsmarkt in het tweede kwartaal van 2020 nog krappere is geworden.

Stijging uitkeringsgerechtigden in 2020

In 2020 neemt het aantal inwoners dat gebruikt maakt van de Participatiewet per maand toe. In juni maken 1.485 inwoners hier gebruik van. De Tijdelijke overbruggingsregeling voor zelfstandig ondernemers (Tozo) ging in maart in en werd op het hoogtepunt in mei door bijna 900 zzp'ers gebruikt. In juni maken nog 770 zzp'ers gebruik van de Tozo.

1.3 Inkomen

Aanvragen schuldhulpverlening afgenomen na corona-uitbraak

Het aantal aanvragen voor schuldhulpverlening was in de maanden maart, april en mei duidelijk lager dan een jaar eerder. Mogelijk is dit een gevolg van de lockdown en bijbehorende coronaregels. Bewindvoerders, de rechtbank en schuldeisers hebben hun beleid aangepast waardoor minder mensen in directe problemen komen. Dit zou betekenen dat de aantallen bij een versoepeling van de regels weer toe zullen nemen.

Corona-impact zichtbaar bij Voedselbank

Bij de Voedselbank nam het aantal gezinnen uit Hoorn dat hulp ontvangt toe. In januari ging het om 69 gezinnen en in juni waren het er 82. De Voedselbank zelf geeft aan dat dit een gevolg is van corona. Door verlies van werk of klandizie komt men in financiële problemen en kloppen ze bij de Voedselbank aan.

Minder toekenningen bijzondere bijstand en inkomenstoelage in 2020

Het aantal inwoners dat bijzondere bijstand of inkomenstoelage krijgt is in 2020 lager dan in 2019. Ook zijn er minder aanvragen. Mogelijk komt een deel van deze afname door het gebruik van andere (nieuwe) regelingen als Tozo. Zonder verder onderzoek is dit echter niet met zekerheid vast te stellen.

Afname aanvragen belastingkwijtschelding

In 2020 waren er tot en met juni 2.423 aanvragen voor kwijtschelding gemeentelijke belastingen. Hiervan werden er 2.030 toegekend, dit was samen goed voor een bedrag van €668.038. In 2019 waren er meer aanvragen (2.818) en toekenningen (2.240). Omdat de meeste aanvragen rond het moment van de belastingaanslag (begin maart) kwamen, is er vermoedelijk nog weinig effect van corona op de cijfers.

1.4 Onderwijs

Voorlopige schooluitval vergelijkbaar met eerdere jaren

Cijfers over schooluitval kennen een aantal onzekerheden omdat het enige tijd duurt voordat de definitieve cijfers bekend worden. Wanneer een schoolverlater zich weer inschrijft, is deze namelijk geen schoolverlater meer. Vooralsnog zijn de voorlopige cijfers voor het schooljaar 2019/2020 vergelijkbaar met die van 2018/2019.

2 Inleiding

2.1 Aanleiding

Sinds de uitbraak van het coronavirus en de daaropvolgende lockdown zijn er verschillende maatschappelijke veranderingen. Zo zijn sectoren gesloten geweest en zijn meer mensen thuis gaan werken. Het coronavirus heeft invloed op diverse domeinen zoals economie, arbeidsmarkt en inkomen. Het doel van deze monitor is om de gemeente Hoorn een actueel en compleet beeld op deze gebieden te bieden en de gevolgen van corona in kaart te brengen. I&O Research heeft het onderzoek in opdracht van de gemeente uitgevoerd.

2.2 Methode

De gemeente en I&O Research zijn in overleg tot een lijst met 15 indicatoren gekomen. Deze indicatoren horen bij vier themagebieden:

- 1 economie;
- 2 arbeidsmarkt;
- 3 inkomen;
- 4 onderwijs.

Sommige indicatoren zijn hoogfrequent beschikbaar en daarmee goed om inzicht te krijgen in de actuele situatie. Andere gegevens zijn minder vaak – bijvoorbeeld op jaarbasis – beschikbaar en dienen daarom meer ter duiding van de situatie. Dit geldt met name voor de cijfers over de lokale economie. De uitkomsten worden per kwartaal bijgewerkt en gedeeld via een nieuwe rapportage.

Voor deze publicatie is onder andere gebruikgemaakt van verschillende databronnen van de gemeente Hoorn, het landelijk werkgelegenheidsregister LISA, het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), het UWV en de Voedselbank. Bij de levering van de data vanuit de gemeente is met de leveranciers gesproken om onvolkomenheden aan te passen en mogelijke trends te duiden.

2.3 Rapportopbouw

De geselecteerde indicatoren worden per domein in een hoofdstuk gepresenteerd. Hoofdstuk 3 start met economie. Daarna volgen in hoofdstuk 4 t/m 6 achtereenvolgens arbeidsmarkt, inkomen en onderwijs.

3 Economie

3.1 Situatieschets Hoornse economie

Deze paragraaf gaat over de situatie van de Hoornse economie in 2019. Dit is het meest recente peiljaar waarover LISA-gegevens beschikbaar zijn. De cijfers gaan dus over de periode voor corona en dienen vooral om zicht te geven op de uitgangspositie voor de coronacrisis.

Zorg en handel vertegenwoordigen elk een vijfde van Hoornse werkgelegenheid

Er zijn in 2019 33.243 banen bij 6.133 bedrijfsvestigingen in de gemeente Hoorn. De sectoren zorg en handel zorgen voor de meeste werkgelegenheid in de gemeente Hoorn (Tabel 3.1). Deze sectoren hebben in Hoorn een groter werkgelegenheidsbelang dan landelijk gemiddeld. Volgens het UWV ([publicatie 7 mei 2020](#)) zijn vooral horeca, cultuur sport & recreatie en overige zakelijke diensten (onder andere reisbureaus en uitzendbureaus) kwetsbaar voor banenkrimp als gevolg van de corona-uitbraak en daaropvolgende maatregelen. In Hoorn vertegenwoordigen deze sectoren samen 8 procent van de werkgelegenheid (landelijk 10 procent). De sectoren zorg, openbaar bestuur en post en koeriers (onderdeel van de transportsector) worden aangemerkt als groeisectoren.

Tabel 3.1 – Samenstelling Hoornse economie op basis van aantal banen.

Sector	Totaal banen	Totaal vestigingen	Aandeel banen	Aandeel banen NL
Landbouw	93	30	0,3%	3%
Industrie en nutsbedrijven	3.559	266	11%	11%
Bouw	2.554	998	8%	6%
Handel (groothandel en detailhandel)	7.061	1.071	21%	18%
Vervoer en opslag	871	141	3%	5%
Horeca	1.455	205	4%	5%
Informatie en communicatie	963	354	3%	4%
Financiële instellingen	450	73	1%	2%
Zakelijke diensten	4.127	1.380	12%	15%
Overheid	1.154	7	3%	5%
Onderwijs	2.865	351	9%	7%
Zorg	6.702	577	20%	16%
Cultuur, sport en recreatie	704	283	2%	3%
Overige diensten	685	397	2%	2%
Totaal	33.243	6.133	100%	100%

Bron: LISA, 2019 (peildatum 1 april).

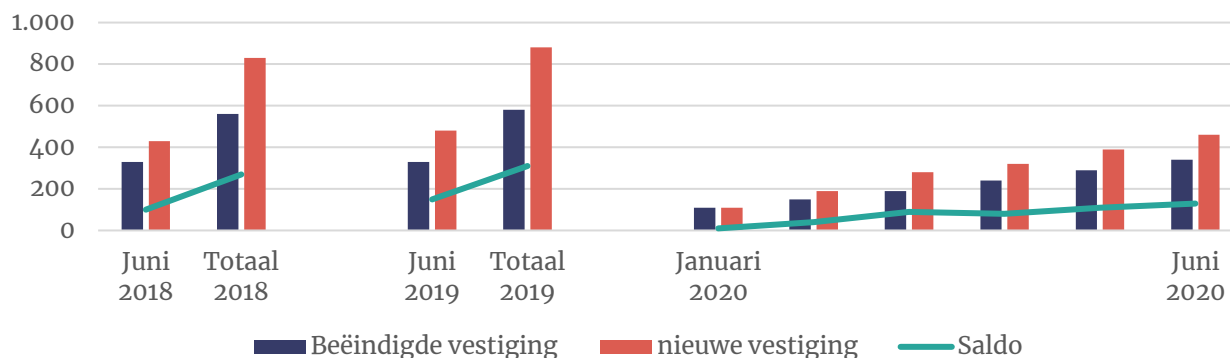
3.2 Actuele ontwikkelingen Hoornse economie

Met het Handelsregister van de Kamer van Koophandel als basis is modelmatig bepaald wat voor LISA relevante vestigingen zijn waar betaald werk wordt verricht. Het overzicht in Figuur 3.1 geeft een benadering van het aantal nieuwe vestigingen en bedrijfsbeëindigingen. De aantallen zijn afgerond op tientallen vanwege onzekerheidsmarges.

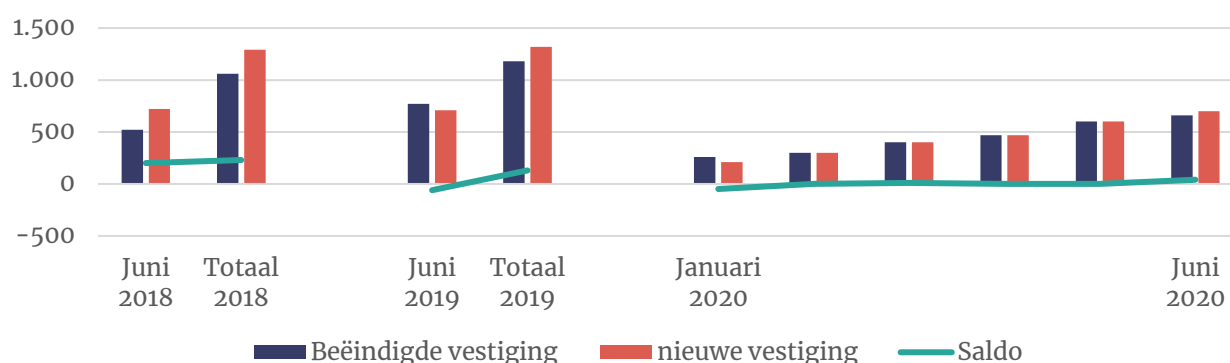
Nog geen gevolgen corona zichtbaar in bedrijvendynamiek

In 2020 zijn er tot en met juni 340 bedrijfsvestigingen beëindigd en 460 nieuwe vestigingen bijgekomen. Per saldo is dit een toename van 130 bedrijven. Dit is vergelijkbaar met dezelfde periode in 2018 (+100 bedrijven) en 2019 (+150 bedrijven). De bedrijvendynamiek levert in 2020 tot juni 40 banen op (Figuur 3.2). Dit is lager dan het saldo vestigingen en dat betekent dat de nieuwe bedrijfsvestigingen gemiddeld minder banen hebben dan de verdwenen vestigingen. De ontwikkeling van de [toename van het aantal zzp'ers](#) speelt hierin een rol. In de eerste helft van 2018 nam het aantal banen met 200 toe en in dezelfde periode in 2019 was er een afname van 60 banen.

Figuur 3.1 – Cumulatief aantal beëindigde en nieuwe bedrijfsvestigingen in juni en aan het einde van het jaar.

Figuur 3.2 – Cumulatief aantal banen gerelateerd aan beëindigde en nieuwe bedrijfsvestigingen in juni en aan het einde van het jaar.

Bron: LISA, 2020.

Afname banen in eerste kwartaal in zorg en zakelijke diensten door bedrijvendynamiek

Tabel 3.2 laat de verdeling van de aan de bedrijvendynamiek gerelateerde werkgelegenheid zien. Het eerste semester was minder dan in 2018, maar beter dan in het eerste semester van 2019 toen er vooral in de horeca en handel banen verdwenen. In het eerste semester van 2020 zorgt de bedrijvendynamiek voor een afname van banen in de zakelijke dienstverlening en zorg. Dit zijn niet per se de sectoren waar volgens de voorspellingen de meeste krimp wordt verwacht. Mogelijk komt dit doordat de bedrijvendynamiek alleen een beeld geeft van werkgelegenheidsontwikkeling door het ontstaan en verdwijnen van vestigingen. Groei of krimp binnen bedrijven blijft hiermee dus buiten zicht. Arbeidsmarkt cijfers (hoofdstuk 4) geven hier meer inzicht in.

Tabel 3.2 - Saldo aan bedrijvendynamiek gerelateerde werkgelegenheid in het eerste en tweede semester per sector per jaar.

Sector	Semester 1	Semester 2	Semester 1	Semester 2	Semester 1
	2018	2018	2019	2019	2020
Bouw	30	50	40	30	30
Cultuur sport en recreatie	10	0	-10	20	10
Financiële instellingen	0	-10	0	0	10
Handel	10	-50	-60	10	10
Horeca	40	0	-60	70	20
Industrie en nutsbedrijven	30	0	-10	0	0
Informatie en communicatie	0	10	-20	20	10
Landbouw	0	0	0	0	10
Onbekend	0	0	-10	0	0
Onderwijs	10	10	20	10	10
Overheid	0	0	0	0	0
Overige diensten	10	20	0	0	10
Vervoer en opslag	10	-40	30	10	0
Zakelijke diensten	40	0	-20	20	-50
Zorg	20	40	10	0	-30
Totaal*	200	30	-60	190	40

Bron: LISA, 2020.

Belangrijke kanttekening: de werkgelegenheidsontwikkeling gerelateerd aan bedrijvendynamiek gaat alleen over banen bij nieuwe- en verdwenen vestigingen. De ontwikkeling van banen binnen bestaande bedrijven ontbreekt dus hierin.

*De aantallen zijn afgerond op tientallen. Het totaal kan door afrondingsverschillen afwijken van de sectoren opgeteld.

Vier faillissementen in Hoorn in tussen januari en juli 2020

Het aantal faillissementen geeft inzicht in het huidige economische klimaat. Het aantal faillissementen nam vanaf halverwege maart – na het begin van de lockdown – niet enorm toe (Tabel 3.3). Er waren vier faillissementen in de maanden erna. Ter vergelijking: in heel 2019 waren er drie faillissementen in Hoorn.

Tabel 3.3 - Aantal door de rechtbank uitgesproken faillissementen per maand naar sector.

Maand	Sector
Januari	-
Februari	-
Maart	Bouw (1)
April	Horeca (1)
Mei	-
Juni	Industrie (1)
Juli	Handel (1)

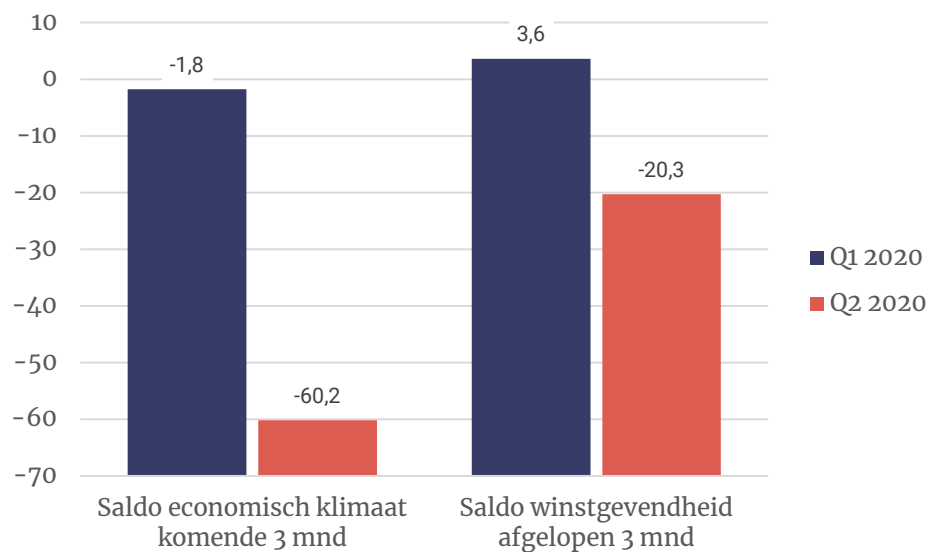
Bron: faillissementendossier.nl, peildatum 30 juli 2020.

Op basis van de negatieve geluiden over de Nederlandse economie zouden misschien meer faillissementen verwacht worden. Dit kan waarschijnlijk deels verklaard worden door de afgegeven noodpakketten als NOW en Tozo. Verder worden faillissementen op basis van eigen aangifte sneller verwerkt door de rechtbank dan faillissementsverzoeken van crediteuren. Aan het laatste type faillissementen gaan namelijk meer procedures en toetsing vooraf waardoor faillissementen vertraagd zichtbaar worden. Daarnaast stoppen veel bedrijven niet door een faillissement, maar door een bedrijfsbeëindiging. De verwachting is een toename faillissementen als gevolg van corona in het najaar – als de reserves verder afnemen – nog toeneemt.

Economische verwachtingen ondernemers in tweede kwartaal gekelderd

Aan het begin van elk kwartaal enquêteert het CBS bedrijven digitaal over de economische ervaringen en verwachtingen. Figuur 3.3 laat het saldo zien tussen het aantal ondernemers dat een vraag positief beantwoordt en het aantal ondernemers dat een vraag negatief beantwoordt. In de Kop van Noord-Holland – waar Hoorn onder valt – waren in het eerste kwartaal dus iets meer ondernemers die negatieve economische verwachtingen hadden dan positieve (saldo -1,8). In het tweede kwartaal is de verwachting een stuk somberder en daalt het saldo naar -60,2. De winstgevendheid die ondernemers ervaren laat eenzelfde ontwikkeling zien. In het eerste kwartaal was men per saldo licht positief (3,6). In het tweede kwartaal nam dit af tot -20,3. De ondernemers in de Kop van Noord-Holland zijn minder negatief dan de gemiddelde Nederlandse ondernemer (Tabel 3.4). Landelijk zijn de ondernemers pessimistischer over het toekomstige economische klimaat en minder tevreden met de winstgevendheid de afgelopen periode.

Figuur 3.3 – Uitkomsten conjunctuurenquête Kop van Noord-Holland.

Bron: CBS, 2020.

Tabel 3.4 - Uitkomsten conjunctuurenquête; Kop van Noord-Holland en Nederland vergeleken.

	Kop van Noord-Holland		Nederland	
	Q1 2020	Q2 2020	Q1 2020	Q2 2020
Saldo economisch klimaat komende 3 maanden	-1,8	-60,2	-1,6	-65,5
Saldo winstgevendheid afgelopen 3 maanden	3,6	-20,3	6,1	-27,0

Bron: CBS, 2020.

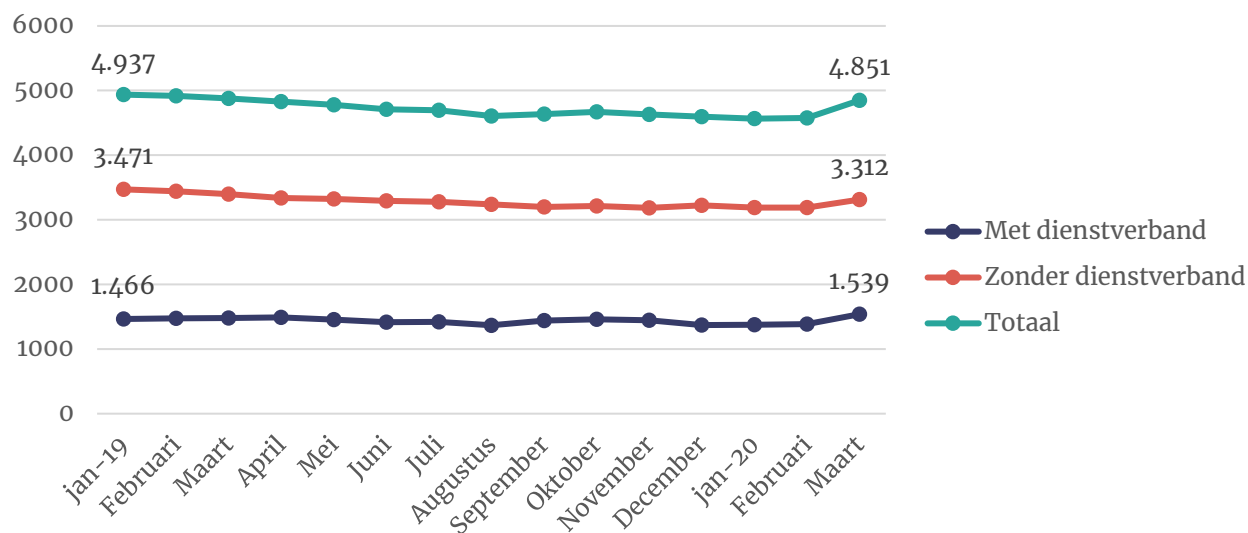
4 Arbeidsmarkt

4.1 Werkzoekenden

Bijna 5.000 werkzoekenden in de gemeente Hoorn

Het aantal bij het UWV geregistreerde werkzoekenden in de gemeente Hoorn is tussen januari 2019 en maart 2020 (meest recente cijfers) afgenomen met 2 procent (Figuur 4.1). In de maand maart – toen de coronacrisis uitbrak – nam het aantal werkzoekenden met 6 procent toe ten opzichte van februari. De verwachting is dat de stijging vanaf april nog sterker zal zijn als gevolg van de coronacrisis. Kanttekening bij deze cijfers is dat niet alle werklozen zich bij het UWV registreren. Het gaat dan bijvoorbeeld om personen die geen recht op een uitkering hebben. Aan de andere kant bevatten de UWV-cijfers ook registraties van mensen die niet direct beschikbaar zijn voor betaald werk.

Figuur 4.1 – Aantal geregistreerde werkzoekenden in gemeente Hoorn.

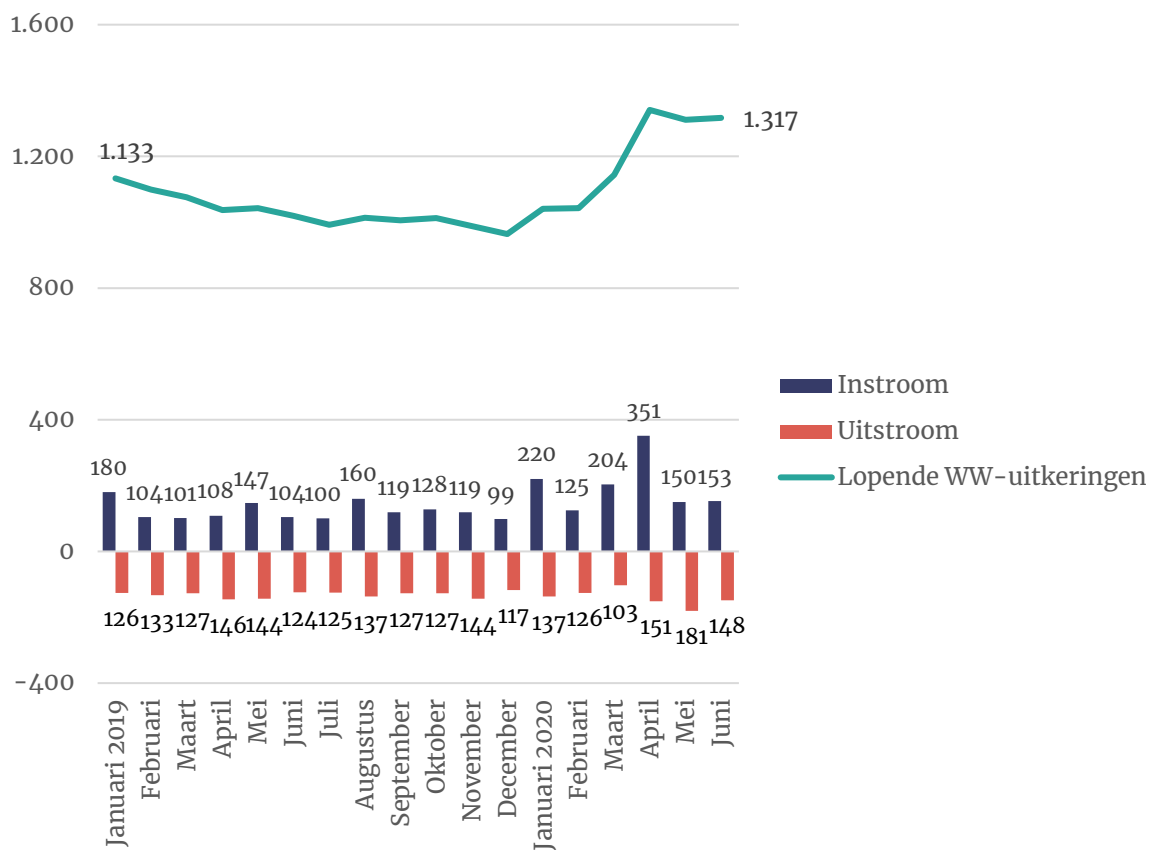

Bron: UWV, 2020.

Sterke instroom WW in april

Het aantal WW-uitkeringen is na het minimum van 964 in december 2019 toegenomen tot 1.317 in mei (Figuur 4.2). Dit is het hoogste aantal vanaf januari 2019. Het valt op dat de instroom in de maanden maart en april 2020 hoger is dan in dezelfde periode het jaar ervoor. Vooral in april was de instroom in de WW met 351 nieuwe uitkeringsgerechtigden erg hoog. Daarna stabiliseert het aantal lopende WW-uitkeringen zich op een niveau van ruim 1.300.

Figuur 4.2 - In- en uitstroom en lopende WW-uitkeringen in gemeente Hoorn.

Bron: UWV, 2020.

4.2 Vacaturemarkt

Sterke daling vacatures Noord-Holland Noord in eerste kwartaal 2020

Gedurende heel 2019 waren er meer dan 7.000 openstaande vacatures, maar bij de laatste cijfers is dit afgenomen tot 6.100 (Tabel 4.1). Bijna een op de drie vacatures is voor een technisch beroep (2.000 vacatures). Daarna zijn de meeste vacatures voor bedrijfseconomische en administratieve beroepen (1.000 vacatures). Voor alle beroepsgroepen die in het laatste kwartaal van 2019 400 vacatures of meer hadden – met uitzondering van transport – zijn er begin 2020 minder vacatures. De vraag in de sector transport en logistiek blijft onveranderd bestaan met 900 vacatures in de laatste drie kwartalen.

In Noord-Holland Noord zijn 33 procent van de vacatures voor technische beroepen. Landelijk is dit aandeel een kwart (25 procent). De transportsector (15 procent) vertegenwoordigt in Noord-Holland Noord ook een groter deel van de vacatures dan landelijk (10 procent). In Nederland is een op de vijf vacatures (21 procent) voor bedrijfseconomische beroepen. In Noord-Holland Noord is dit aandeel lager (16 procent). In vergelijking met een jaar eerder is de samenstelling van de vacaturemarkt in Noord-Holland Noord veranderd doordat er in het totale aanbod meer vacatures zijn voor technische beroepen en minder voor dienstverlenende beroepen.

Tabel 4.1 – Aantal vacatures naar beroepsgroep in arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord.

	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	% NHN
Agrarische beroepen	200	100	200	100	100	2%
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	1.300	1.500	1.400	1.300	1.000	16%
Commerciële beroepen	700	800	900	800	600	10%
Creatieve en taalkundige beroepen	100	0	0	0	0	0%
Dienstverlenende beroepen	800	800	700	600	400	7%
ICT beroepen	200	300	200	200	200	3%
Managers	300	300	300	400	200	3%
Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen	100	100	100	100	100	2%
Pedagogische beroepen	200	200	200	200	100	2%
Technische beroepen	2.000	2.400	2.300	2.200	2.000	33%
Transport en logistiek beroepen	900	700	900	900	900	15%
Zorg en welzijn beroepen	500	600	600	600	500	8%
Totaal	7.300	7.800	7.800	7.400	6.100	100%

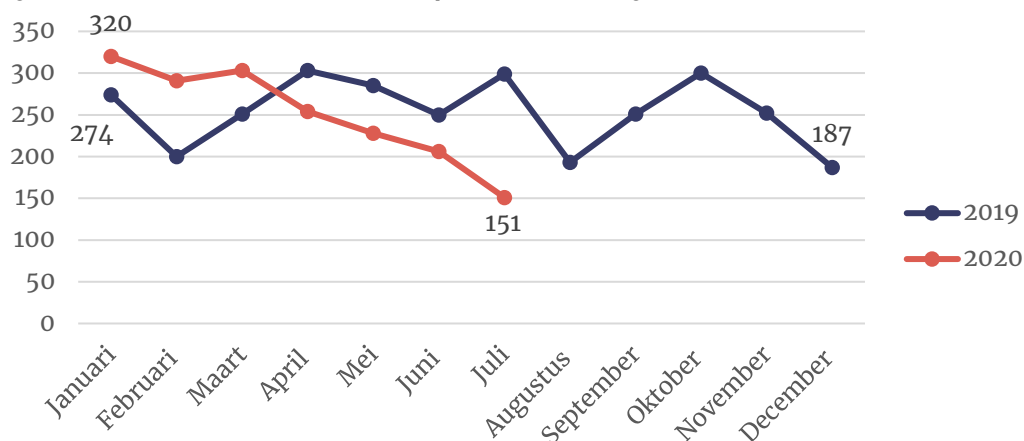
Bron: UWV, 2020.

Duidelijke afname aantal online vacatures vanaf maart

Op de volgende pagina staat de ontwikkeling van het aantal online vacatures in de gemeente Hoorn. Vanaf maart 2020 staan er steeds minder online (Figuur 4.3). In juli waren dit er 151 terwijl dit er in maart nog ruim 300 waren. Dit niveau is lager dan in heel 2019. In de maanden januari tot en met juli zijn er ten opzichte van een jaar eerder naar verhouding vooral minder vacatures in de groot- en detailhandel (Tabel 4.2). In 2020 zijn er juist relatief meer vacatures in de sector welzijn, vooral in maand mei kwamen er veel nieuwe vacatures online.

Figuur 4.3 – Nieuwe online vacatures per maand in de gemeente Hoorn.

Bron: Textkernel peildatum. 7 augustus 2020.

Tabel 4.2 – Nieuwe online vacatures naar beroepsgroep in de gemeente Hoorn januari – juli.

	2020		2019	
	Aantal	Verdeling	Aantal	Verdeling
Bouwnijverheid	67	4%	67	4%
Chemische industrie	4	0%	5	0%
Cultuur, sport en recreatie	54	3%	41	2%
Detailhandel	204	12%	282	16%
Energie	8	0%	9	0%
Groothandel	80	5%	122	7%
Horeca	99	6%	90	5%
Informatie en communicatie	41	2%	52	3%
Landbouw, bosbouw en visserij	4	0%	6	0%
Metaalindustrie	44	3%	54	3%
Onbekend	471	27%	428	24%
Onderwijs	114	7%	154	8%
Openbaar bestuur en overheidsdiensten	41	2%	50	3%
Overige dienstverlening	30	2%	19	1%
Overige industrie	12	1%	8	0%
Specialistische zakelijke dienstverlening	126	7%	116	6%
Verhuur en overige zakelijke dienstverlening	40	2%	45	2%
Vervoer en opslag	31	2%	60	3%
Voedings- en genotmiddelenindustrie	7	0%	11	1%
Welzijn	123	7%	54	3%
Zorg	119	7%	143	8%
Totaal	1.719	100%	1.816	100%

Bron: Textkernel peildatum. 7 augustus 2020.

Spanning op arbeidsmarkt ICT, techniek, logistiek en zorg

De spanning op de arbeidsmarkt wordt uitgedrukt door het aantal openstaande vacatures te delen door het aantal personen die 0 tot 6 maanden een WW-uitkering hebben. Hiermee wordt de openstaande vraag gerelateerd aan het direct beschikbare aanbod. Een hoge spanningsindicator geeft dus aan dat er relatief veel vacatures zijn in verhouding met het beschikbare arbeidsaanbod. In totaal is de spanningsindicator voor de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord in het eerste kwartaal van 2020 1,17 (Tabel 4.3). Hoewel het arbeidsaanbod in lijn ligt met de vraag – de spanningsindicator is gemiddeld getypeerd – kan de arbeidsmarkt in specifieke sectoren ruim of krap zijn. In Noord-Holland Noord is de arbeidsmarkt voor agrarische beroepen ruim: er zijn dus weinig onvervulde vacatures in verhouding tot het aantal kortdurende WW-ontvangers. Voor de ICT, technische beroepen, transport & logistiek en zorg & welzijn is de arbeidsmarkt juist krap en is het lastiger vacatures op te vullen.

Landelijk is er over de gehele linie een krappere vacaturemarkt dan in Noord-Holland Noord. Alleen voor technische beroepen en de transport en logistiek ligt is in Noord-Holland Noord meer spanning op de arbeidsmarkt dan in Nederland. De arbeidsmarkt zal in zowel landelijk als regionaal nog krappere worden door de stijgende werkloosheid en de afname van het aantal openstaande vacatures.

Tabel 4.3 – Spanningsindicator naar beroepsgroep in arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord; Q1 2020.

	Noord-Holland-Noord		Nederland	
	Spanning	Typering	Spanning	Typering
Agrarische beroepen	0,45	ruim	1,18	gemiddeld
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	1,03	gemiddeld	1,58	krap
Commerciële beroepen	1,06	gemiddeld	1,55	Krap
Creatieve en taalkundige beroepen	-	-	0,34	ruim
Dienstverlenende beroepen	0,86	gemiddeld	1,33	gemiddeld
ICT beroepen	1,96	krap	4,61	zeer krap
Managers	-	-	1,08	gemiddeld
Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen	1,15	gemiddeld	1,54	krap
Pedagogische beroepen	0,86	gemiddeld	1,01	gemiddeld
Technische beroepen	2,25	krap	2,04	krap
Transport en logistiek beroepen	2,02	krap	1,53	Krap
Zorg en welzijn beroepen	1,52	krap	1,87	krap
Totaal	1,17	gemiddeld	1,44	krap

Bron: UWV, 2020.

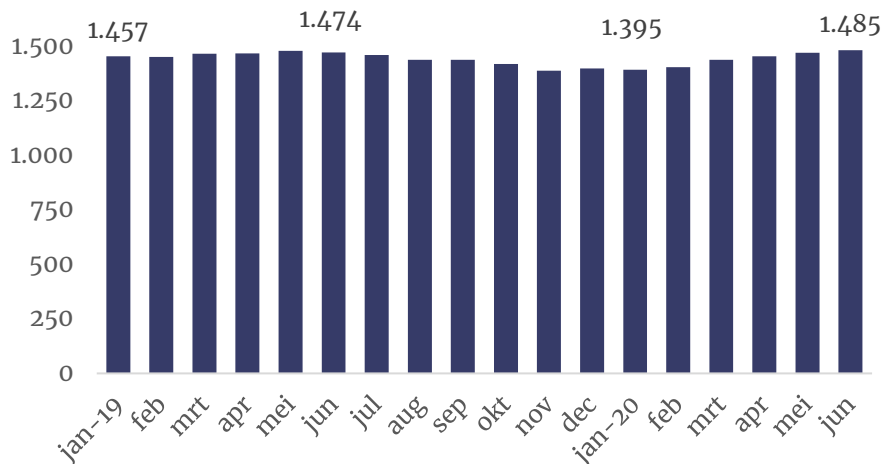

4.3 Bijstandsuitkeringen

Stijging uitkeringsgerechtigden in 2020

In juni 2020 maken 1.485 inwoners van Hoorn gebruik van de Participatiewet (Figuur 4.4). Dit zijn er 90 meer (+6 procent) dan in januari 2020. In 2019 was de stijging in dezelfde periode 1 procent. Vervolgens nam het aantal uitkeringsgerechtigden af tot minder dan 1.400 in de tweede helft van het jaar. Het niveau van juni 2020 is het hoogste gemeten vanaf januari 2019.

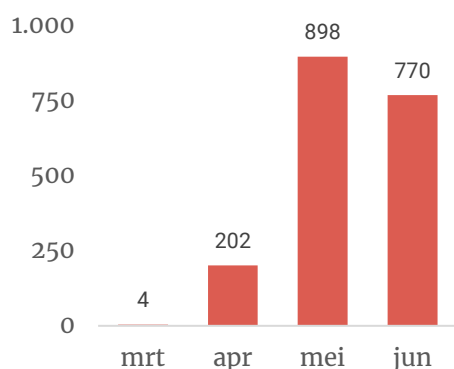
Figuur 4.4 – Aantal uitkeringsgerechtigden Participatiewet in gemeente Hoorn.

Bron: WerkSaam.

De Tijdelijke overbruggingsregeling voor zelfstandig ondernemers (Tozo) werd in maart door de overheid ingesteld om zzp'ers met inkomensverlies te ondersteunen. In mei maakten 898 zzp'ers hier gebruik van (Figuur 4.5). Dit is ongeveer een vijfde tot een kwart van het totaal aantal zzp'ers in Hoorn.

Figuur 4.5 – Aantal ontvangers Tozo levensonderhoud in gemeente Hoorn.

Bron: WerkSaam.

Zowel het aantal gebruikers van de Participatiewet als van Tozo, laten na maart – na de lockdown – een duidelijke stijging zien. Het gebruik van de BBZ-regeling die op Tozo lijkt, kent geen toename. Ook de regelingen voor oudere arbeidsongeschikten IOAW en IOAZ lijken weinig invloed van corona te ondervinden.

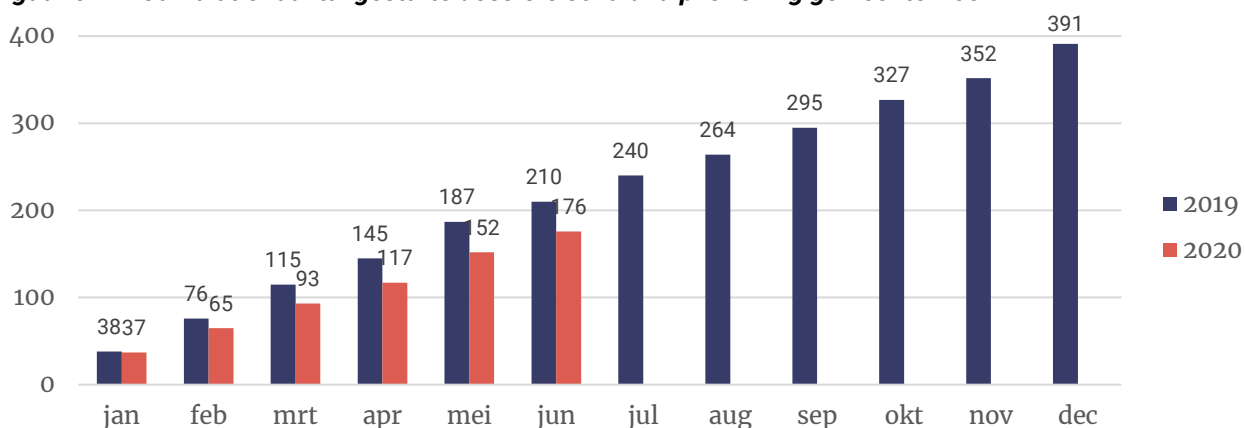
5 Inkomen

5.1 Schuldhulpverlening

Aanvragen schuldhulpverlening afgenomen na corona-uitbraak

Het aantal aanvragen voor schuldhulpverlening was in de maanden februari tot en met mei lager dan een jaar eerder (Figuur 5.1). In totaal zijn er daardoor in de eerste helft van 2020 minder gestarte dossiers dan in de eerste helft van 2019. Deels kan dit een gevolg zijn van de lockdown in verband met corona. Zo noemen beleidsmedewerkers dat bewindvoerders, de rechtbank en schuldeisers hun werkwijze en beleid tijdelijk aan de situatie hadden aangepast waardoor minder mensen met schulden in de problemen kwamen. Het aantal gestarte dossiers in juni is hetzelfde als een jaar eerder.

Figuur 5.1 – Cumulatief aantal gestarte dossiers schuldhulpverlening gemeente Hoorn.

Bron: WerkSaam.

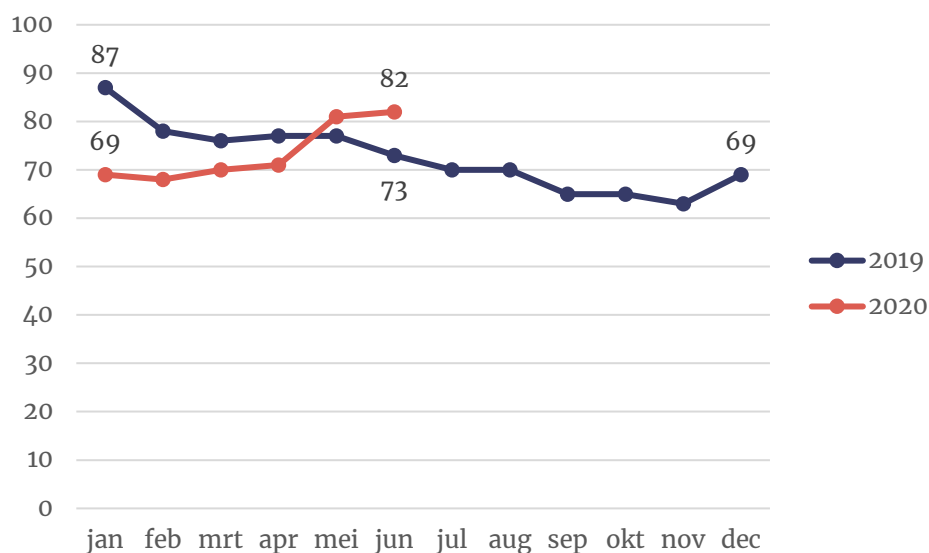
5.2 Voedselbank

Corona-impact zichtbaar bij Voedselbank

De voedselbank West-Friesland helpt gezinnen die in financiële nood verkeren in de zeven gemeentes die zich bevinden in West-Friesland. De gemeente Hoorn is hierbij de grootste afnemer. Na de uitbraak van corona stijgt het aantal ontvangers van 70 in maart naar 81 in mei (Figuur 5.2). Volgens de Voedselbank zelf is dit een indirect gevolg van corona doordat sommige gezinnen minder inkomsten hebben. Dit komt weer door het wegvallen van werk of klandizie bij ondernemingen door corona en de bijbehorende maatregelen.

De cijfers van de voedselbank geven inzicht in de ontwikkeling van armoede, maar niet iedereen meldt zich hier aan. Zo zijn er ook andere initiatieven, bijvoorbeeld via de kinderkledingbank en stichting Noodzaak. Ook voldoet niet iedereen met financiële problemen aan de voorwaarden van de Voedselbank om in aanmerking te komen voor hulp.

Figuur 5.2 – Aantal ontvangers voedselpakketten (gezinnen) voedselbank uit gemeente Hoorn.

Bron: Voedselbank.

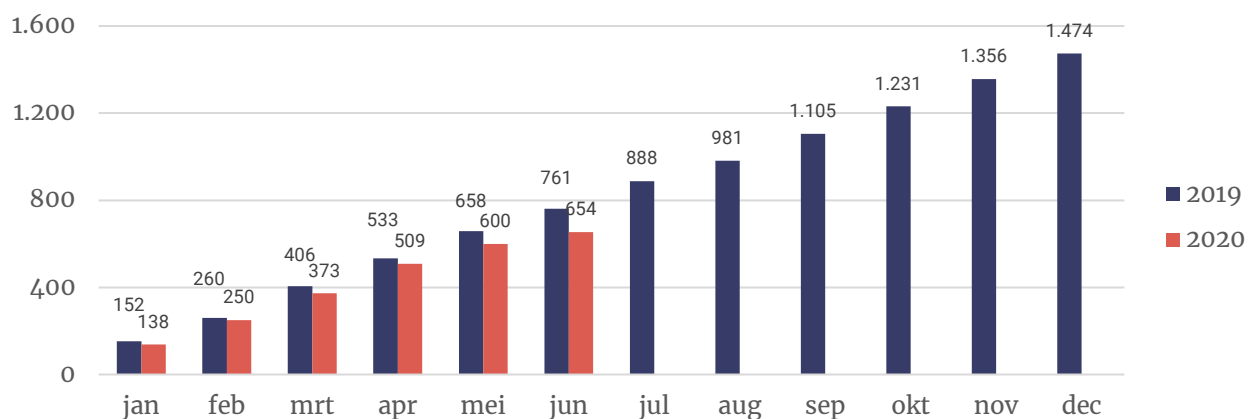
5.3 Bijzondere bijstand, inkomensondersteuning

Minder toekenningen bijzondere bijstand en inkomensondersteuning in 2020

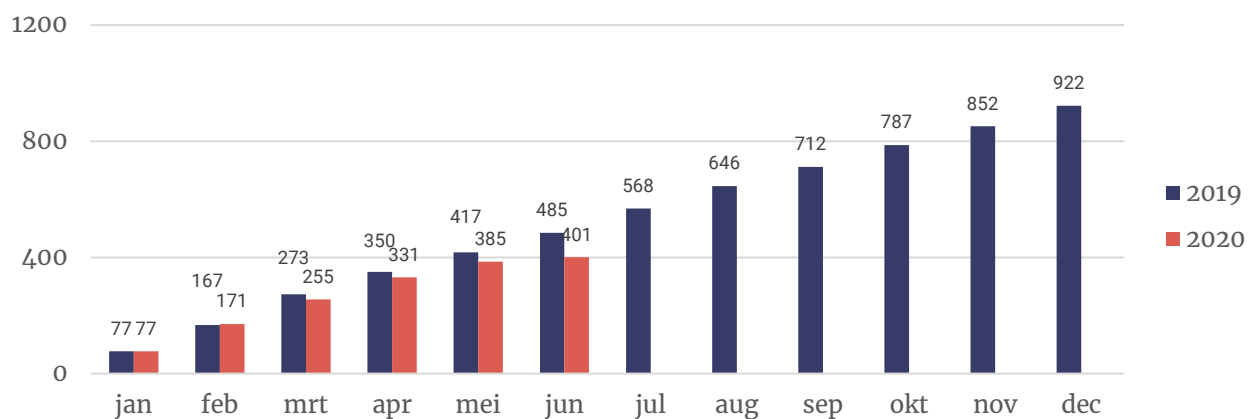
Bijzondere bijstand is een uitkering waarmee iemand extra en bijzondere kosten kan betalen. Individuele inkomensondersteuning is een jaarlijkse toeslag als aanvulling op het inkomen voor personen die langere tijd een laag inkomen hebben.

In 2020 zijn er minder toekenningen voor beide regelingen dan in 2019 (Figuur 5.3 en Figuur 5.4). Ook het aantal aanvragen dat wordt gedaan is gedaald. Er is niet direct een duidelijke verklaring voor de afname van het regelingengebruik. Mogelijk dat een deel van de afname komt doordat er vanwege de corona-uitbraak aanvullende regelingen zoals Tozo zijn ingesteld. Om dit met zekerheid te kunnen zeggen is echter meer onderzoek nodig.

Figuur 5.3 – Cumulatief aantal toekenningen bijzondere bijstand in gemeente Hoorn.

Figuur 5.4 – Cumulatief aantal toekenningen inkomensondersteuning in gemeente Hoorn.

5.4 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Afname aanvragen belastingkwijtschelding

In de eerste helft van 2020 waren er minder aanvragen voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen dan in de eerste helft van 2019 (Tabel 5.1). Het percentage toekenningen lag in 2020 hoger dan in 2019 (84 procent tegen 79 procent). De meeste aanvragen voor kwijtschelding zijn rond het moment waarop de belastingaanslagen verstuurd worden. Aangezien dit in de gemeente Hoorn begin maart was, zal er nog weinig invloed van corona zijn op het aantal aanvragen. Mogelijk dat het aantal aanvragen in 2021 wel sterk toeneemt.

Tabel 5.1 – Aanvragen en kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen bij gemeente Hoorn.

	Aanvragen	Toekenningen	Kwijtscholden bedrag
2019 (januari t/m juni)	2.818	2.240	€774.647
2020 (januari t/m juni)	2.423	2.030	€668.038

6 Onderwijs

6.1 Schooluitval

Voorlopige schooluitval vergelijkbaar met eerdere jaren

Figuur 6.1 toont het cumulatief aantal schooluitschrijvingen in het basisonderwijs en middelbaar (beroeps)onderwijs per maand. In het blok hieronder is te lezen dat er een aantal onzekerheden zijn bij de cijfers, waardoor het enige tijd duurt voordat de definitieve cijfers bekend zijn. De definitieve cijfers kunnen noemenswaardig verschillen van de voorlopige cijfers. Het aantal voortijdig schoolverlaters ligt voor het schooljaar 2019/2020 in lijn met 2018/2019. In het schooljaar 2018/2019 waren er minder schoolverlaters, maar dit heeft zeer waarschijnlijk te maken met een administratieve achterstand in dat jaar bij de scholen. De cijfers voor schooluitval laten geen corona-effect zien. Het aandeel voortijdig schoolverlaters in 2019/2020 is zowel voor het mbo (zes procent) als het voortgezet onderwijs (vijf procent) vergelijkbaar met een jaar eerder. Op andere schooltypen is zeer weinig uitval. Hierdoor is het lastig om een trend in de cijfers te ontdekken.

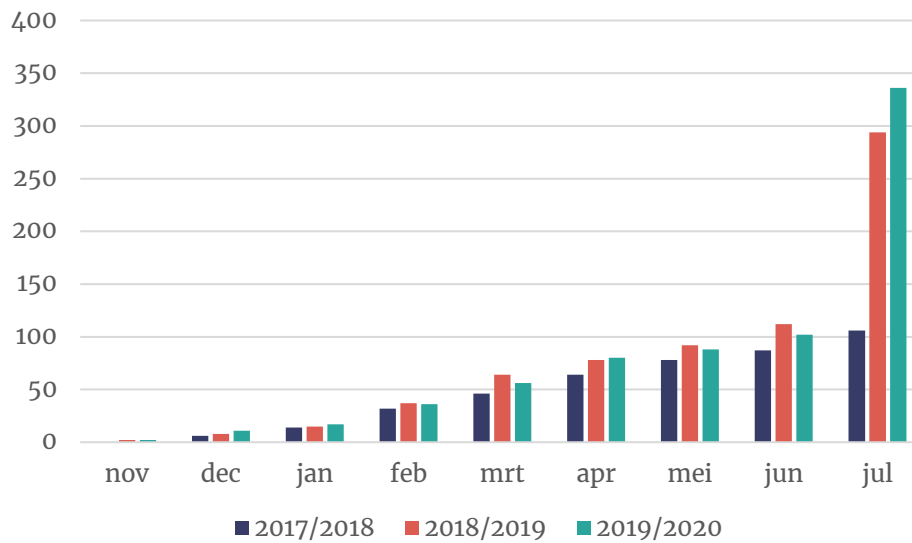
Kanttekeningen bij cijfers schooluitval

Het schooljaar loopt administratief van 1 oktober tot 1 oktober. De cijfers geven het aantal uitschrijvingen weer op de peildatum 1 juli. Een student/leerling geldt als uitgeschreven wanneer men een opleiding verlaat en nog niet staat ingeschreven bij een nieuwe opleiding. Dit betekent dat men ook van voortijdig schoolverlater ook weer leerling kan worden.

Vooral in de zomermaanden juni, juli en augustus neemt het aantal uitschrijvingen sterk toe. Dit is echter grotendeels administratief. Wanneer leerlingen overstappen van opleiding, kunnen ze tijdelijk in de statistieken als uitschrijving naar voren komen omdat men al is uitgeschreven bij de oude opleiding, maar nog niet bij de nieuwe opleiding is ingeschreven. Daarnaast schrijven sommige opleidingen hun leerlingen elk schooljaar opnieuw in.

Vanwege de onzekerheid over of een leerling zich weer bij een opleiding inschrijft, zijn de definitieve cijfers pas ruim een jaar na het schooljaar bekend. De definitieve cijfers kunnen behoorlijk afwijken van de voorlopige cijfers.

Figuur 6.1 –Cumulatief aantal voortijdig schoolverlaters per maand.

Bron: Gemeente Hoorn, peildatum juli.

Mogelijk dat niet alle schooluitval in beeld is. De leerplichtwet, daterend uit 1969, gaat ervan uit dat leerlingen bij de sluiting van school de school niet hoeven te bezoeken. Hierdoor is in de periode na de lockdown in maart, toen ook de scholen dichtgingen, zeer beperkt schoolverzuim geregistreerd en mogelijk ook minder zicht op schooluitval. Bij de volgende rapportage wordt schoolverzuim mogelijk ook toegevoegd als dat weer beter geregistreerd wordt.

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl